

Таким чином слід відзначити, що антикризове управління в системі управління економічною безпекою підприємства першочергово спрямоване на забезпечення стійкості, виживання та успішного розвитку підприємства в умовах невизначеності та ризику, які є перманентними супутниками підприємницької діяльності в сучасних умовах.

ОСНОВНІ ЧИННИКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Ковальова М.В., Резніченко А.О.

Науковий керівник: Близнюк А.О., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Виробничий потенціал характеризує виробничі можливості підприємства як основної виробничо-господарської ланки економіки. Вихідним пунктом для визначення економічної сутності та змісту виробничого потенціалу слугує слово "potenzial", що означає "сила". Тому аналогом виробничого потенціалу підприємства є його продуктивна сила. Потенціал або продуктивна сила являє собою невід'ємну характеристику будь-якої цілісної матеріальної системи, в тому числі, такої як підприємство.

Матеріальну основу виробничого потенціалу підприємства складають фактори виробництва: робоча сила, засоби праці та предмети праці. Сила виробництва як системи визначається обсягом, якістю і структурою матеріальних і трудових ресурсів виробництва. Безпосередньо сам виробничий потенціал утворюється в результаті взаємодії факторів виробництва. Отже, виробничий потенціал підприємства можна визначити як здатність взаємопов'язаних і взаємодіючих факторів виробництва забезпечувати створення необхідного обсягу якісної продукції.

Ринкове реформування економіки, перехід вітчизняних підприємств на роботу в умовах ринку тісно пов'язаний з необхідністю інтенсифікації відтворювального процесу, матеріальна основа якого створюється на етапі виробництва. Інтенсифікація виробництва містить у собі, з одного боку, інтенсифікацію використання наявного виробничого потенціалу, а з іншого - інтенсифікацію його вдосконалення та розвитку. Загалом розвиток виробничого потенціалу економіки відбувається на двох рівнях - на рівні держави та окремих суб'єктів господарювання - підприємств. Усі перетворення в економіці вихідним пунктом мають підприємство як первинну господарюючу ланку. Раціональне перетворення виробничого потенціалу підприємства є матеріальною основою, вихідним пунктом перетворення виробничого потенціалу держави в цілому.

Розширення прав підприємств і посилення їхньої господарської самостійності в ринковій економіці загострюють завдання аналізу можливостей підприємства та оцінки їхньої потенційної сили, що концентрується, знаходить своє вираження в понятті виробничий потенціал. Нові умови роботи підприємств посилюють необхідність системного дослідження категорії

виробничого потенціалу підприємства, що дає змогу одночасно оцінити величину і якість накопичених ресурсів на підприємстві, ступінь і напруженість їх використання.

Вихідною передумовою наукового управління виробничим потенціалом є пізнання сутності цієї категорії, виявлення об'єктивних причин і закономірностей її розвитку.

В економічній літературі є різні визначення категорії виробничого потенціалу. Причому часто зміст категорії виробничого потенціалу підміняється іншими, близькими до нього поняттями, такими як виробнича потужність підприємства, техніко-економічний та організаційно-економічний рівні, економічний потенціал. Для визначення сутності поняття "виробничий потенціал" необхідно уточнити різницю у змісті та сфері застосування зазначених вище категорій.

Зміст поняття "виробнича потужність" полягає у визначенні спроможності основних виробничих фондів, тобто засобів праці, виробляти в певні проміжки часу максимально можливий, відповідний запланованим завданням за якістю та асортиментом обсяг продукції. Отже, виробнича потужність репрезентує виробничі можливості тільки засобів праці, які являють собою лише один з елементів виробничого потенціалу.

Категорії техніко-економічний та організаційно-економічний рівні виробництва більшою мірою, ніж виробничий потенціал, відображають якісний бік досягнутого стану виробничого потенціалу підприємства. Однак сфери застосування категорій "техніко-економічний та організаційно-економічний рівні виробництва" порівняно з виробничим потенціалом підприємства обмежені тим, що вони не дають змоги системно виразити виробничі та економічні резерви підприємства ні за змістом, ні за розміром.

Найчастіше поняття виробничий потенціал підміняється іншим, дуже близьким поняттям - економічний потенціал. У принципі, як економічний потенціал, так і виробничий, відрізняються від усіх вище наведених понять місткістю і глибиною виражаємої сутності можливостей підприємства, всебічністю, системністю, цілісністю охоплення внутрішнього змісту об'єкта, який вони представляють, тобто підприємства. Однак удавана близькість цих категорій не є підставою для того, щоб розглядати їх як тотожні. Оскільки в діяльності підприємств розрізняють два аспекти - виробничий і господарський - остільки й два аналізовані поняття характеризуються певною самостійністю. При цьому слід сказати, що характеристика одного з них за відсутності повного опису іншого буде недостатньо глибокою. Аналіз економічного потенціалу підприємства більшою мірою пов'язаний з розглядом економічних відтворювальних зв'язків підприємства з господарськими відносинами. Виробничий потенціал загалом виражає виробничі сили підприємства, хоча його і не можна пов'язувати тільки з процесом виробництва на підприємстві. Результати використання виробничого потенціалу залежать як від умов виробництва, так і від господарської діяльності підприємств.

Таким чином, безпосередньою метою оцінки виробничого потенціалу є виявлення можливості ефективного використання трудових, матеріальних і

фінансових ресурсів, а також визначення впливу заходів щодо технічного й організаційного розвитку на кінцеві результати виробництва: обсяг і якість, собівартість і прибутковість продукції, рівень рентабельності господарської діяльності.

УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ ДОХОДАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Колесник В.М.

*Науковий керівник: Ачкасова Л.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Управління логістичними доходами дуже важливо для бізнесу з багатьох причин. Перш за все, це дозволяє компаніям оптимізувати процеси поставок, складського управління та транспортування, що веде до зменшення витрат і підвищення ефективності. Крім того, управління логістичними доходами допомагає знижувати ризики виробничих затримок, а також підвищує рівень обслуговування клієнтів. Таким чином, це сприяє збільшенню прибутку компанії та позиціонує її конкурентоспроможність на ринку.

Логістичні доходи включають у себе такі складові, як оптимізація постачання, зниження витрат на логістику, підвищення продуктивності складської роботи, зменшення транспортних витрат та підвищення швидкості доставки товарів.

Оптимізація постачання включає в себе ряд стратегій та практик, спрямованих на покращення ефективності постачання товарів і послуг. Це включає в себе управління запасами, пошук нових постачальників, оптимізацію логістичних процесів, впровадження технологій для автоматизації та вдосконалення комунікації з постачальниками. Основна мета оптимізації постачання - забезпечити безперебійне та економічно вигідне постачання необхідних товарів і послуг для бізнесу.

Зниження витрат на логістику може включати у себе оптимізацію маршрутів доставки, використання ефективних систем управління запасами, впровадження технологій інтернету речей для відстеження вантажу та зменшення затрат на складське управління, а також удосконалення управління ланцюжком постачання. Також важливо враховувати ефективність транспортування товарів, відповідність законодавчим вимогам та місцевим правилам, а також мінімізацію затрат на придбання та обслуговування обладнання.

Підвищення продуктивності складської роботи може бути досягнуто шляхом автоматизації процесів, використання сучасних технологій управління запасами, оптимізації процедур прийому-видачі товарів, навчання персоналу для підвищення ефективності роботи. Також важливо виявляти та усувати можливі проблемні моменти у роботі складу для покращення продуктивності.

Зменшення транспортних витрат може бути досягнуте за допомогою різних стратегій, таких як оптимізація маршрутів доставки, використання